

Sprawozdanie

z realizacji

Strategii Rozwiązywania Problemów

Społecznych w Gminie Siechnice

za 2021 rok

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	str. 3
2.	Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Siechnice.	str. 4
3.	Kompleksowe wsparcie rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji	str. 8
4.	Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych i chorych	str. 20
5.	Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia	str. 24
6.	Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych	str. 28
7.	Wnioski i Ewaluacja	str. 30

Wstęp

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest podstawowym dokumentem strategicznym, stanowiącym narzędzie nowoczesnej pomocy społecznej, zapewniającym profesjonalną diagnozę problemów społecznych oraz wspierającym długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej.

Obowiązek przyjęcia i realizowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z ustawy z 12 marca 2014 roku o pomocy społecznej¹. Jednakże nie tylko sam obowiązek realizacji ustawowo nałożonych na gminę zadań zdecydował o podjęciu prac nad dokumentem. Potrzeba przygotowania, przyjęcia i wdrażania strategii wynika z zaangażowania władz Gminy Siechnice oraz jednostek i instytucji działających w sferze rozwiązywania problemów społecznych w pracę na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców poprzez diagnozowanie i rozwiązywanie kluczowych problemów społecznych i wzmacnianie aktywności społecznej. Dokument jest odpowiedzią na zmiany zachodzące w sferze społecznej i preferencje mieszkańców. Ze względu na przypisanie przez ustawodawcę strategii rozwiązywania problemów społecznych do obszaru pomocy społecznej niniejszy dokument obejmuje szeroko rozumianą sferę społeczną będącą obszarem działań instytucji pomocy społecznej, a więc pomoc społeczną, wsparcie rodziny, przeciwdziałanie przemocy przy problematykę uzależnień. Nie uwzględniono w niej natomiast problemów związanych z odrębnymi obszarami sfery społecznej, jak np. ochrona zdrowia, oświata czy kultura, sport i rekreacja. Kwestie te obejmuje strategia rozwoju gminy oraz szczegółowe strategie dla danych obszarów.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siechnice na lata 2016-2022 przyjęto podejście aktywizacyjne – oferowane mieszkańcom wsparcie w rozwiązywaniu ich problemów powinno doprowadzić do usamodzielnienia jednostek i rodzin oraz przeciwdziałać występowaniu trudnych sytuacji życiowych w przyszłości. Ważnym założeniem jest połączenie działalności instytucji samorządowych, a także innych podmiotów wspierających ich prace – m.in. organizacji pozarządowych i kościołów, dla lepszej realizacji celów.

Burmistrz Siechnic zarządzeniem nr 83/2015 powołał zespół ds. opracowania i koordynacji realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siechnice na lata 2016-2022. W skład zespołu weszli przedstawiciele jednostek gminnych i pracownicy Urzędu Miejskiego w Siechnicach, którzy działają w sferze rozwiązywania problemów społecznych.

Cele strategiczne wytyczają pięć głównych ścieżek działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Siechnice. Dla ich realizacji wyróżniono cele operacyjne, konkretyzujące cele strategiczne oraz zadania – konkretne kierunki działań w sferze społecznej. Cele strategiczne, operacyjne oraz zadania tworzą hierarchiczny układ działań, które przyczynią się do realizacji przyjętej w dokumencie misji.

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r., poz. 2268, z późn. zm.).

CELE STRATEGICZNE

1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Siechnice.
2. Kompleksowe wsparcie rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji.
3. Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych i chorych.
4. Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia.
5. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych.

Realizacja powyższych celów w 2021 roku wyglądała następująco:

I Cel strategiczny

1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Siechnice.

Cel operacyjny 1

1.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo o niskich kompetencjach społecznych.

Zadania

- 1.1.1. Realizacja prac społecznie użytecznych.
- 1.1.2. Wdrażanie Programu Aktywizacja i Integracja.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 poz. 2268 z późn. zm.) pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż występujące w Gminie Siechnice problemy najczęściej związane są z **ubóstwem, bezrobociem, niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą**, co znajduje odzwierciedlenie w ilości osób/rodzin korzystających z różnych form pomocy materialnej.

W 2021 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach udzielił wsparcia osobom i rodzinom zgodnie z art. 7 w/cyt. ustawy z następujących powodów:

Tabela 1. Powody przyznania pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinie
Ogółem	146	124	253
Ubóstwo	88	72	135
Bezdomność	7	1	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	13	67
w tym wielodzietność:	10	10	53
Bezrobocie	44	31	66
Zdarzenie losowe	11	10	25
Sytuacja kryzysowa	1	1	4
Niepełnosprawność	49	44	66
Długotrwała lub nagła choroba	89	77	143
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego w tym:	17	16	56
- rodziny niepełne	12	12	40
- rodziny wielodzietne	2	4	8
Alkoholizm	7	1	9
Przemoc	4	3	11
Narkomania	1	1	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	1	2

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres 1. Powody udzielenia wsparcia Dziale Pracy Środowiskowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 r.

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu wynika, iż na 31.12.2021 r. osób bezrobotnych w Gminie Siechnice było **235** z czego 129 to kobiety, w tym z prawem do zasiłku dla bezrobotnych 37 (23 K). Osób poszukujących pracy było **5**, w tym 1 kobieta.

Dane o osobach zarejestrowanych i poszukujących pracy przedstawiały się następująco: 42 zarejestrowanych to osoby do 30 rż, powyżej 50 rż, była to grupa 65 osób. Grupa 23 osób posiadała orzeczenie o niepełnosprawności. Znaczącą grupę, bo aż 74 osoby, stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych.

W skali ilości osób zameldowanych w Gminie Siechnice osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu stanowiły niewielki odsetek mieszkańców. Położenie gminy w pobliżu dużej aglomeracji powoduje, że problem bezrobocia nie stanowi problemu społecznego.

Gmina nie przystępowała do wdrażania Programu Aktywizacja i Integracja ani też nie realizowała z PUP prac społecznie użytecznych. Powodem było brak osób o danym profilu, zgodnie z kwalifikacją PUP.

Cel operacyjny 2

1.2. Aktywizacja zawodowa osób pracujących o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji zawodowych.

Zadania

1.2.1. Wsparcie informacyjno-edukacyjne osób zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji zawodowych.

1.2.2. Kursy i szkolenia dla osób pracujących o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych.

Aktywizacja zawodowa i społeczna to ważny element pracy służb społecznych. Brak zatrudnienia, praca dorywcza, niskie kwalifikacje zawodowe bardzo często są powodem problemów w rodzinach.

Jednym z ważniejszych zadań w pomocy środowiskowej realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej jest praca socjalna wobec osób nieaktywnych zawodowo, z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, z ograniczoną motywacją do zmiany. Praca socjalna skupia się na rozwiązywaniu problemów osób i rodzin, poprzez motywowanie do samodzielnego działania i asystowanie w rozwiązywaniu problemów. Skierowana jest na przywrócenie zdolności osób do nabycia umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, utrzymania pracy, przekwalifikowania i udziału w szkoleniach i kursach.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną

zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznym w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. Określa on uprawnienia i zobowiązania stron, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego. Bardzo często przyznanie pomocy uwarunkowane jest od zawarcia kontraktu socjalnego, w której podopieczny zobowiązuje się do poszukiwania pracy, a Ośrodek wspiera go w tym trudnym, przejściowym czasie finansowo. Bywają sytuacje kiedy kontrakt jest zobowiązaniem do podjęcia leczenia odwykowego.

W 2021 roku aż 44 rodziny korzystały z pomocy z tytułu bezrobocia. Pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej podejmowali działania aktywizacyjne wobec osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pieniężnych. Narzędziem do tego wykorzystywanym był właśnie kontrakt socjalny. W 2021 r. zawarto **20 kontraktów socjalnym**, którymi objęto 10 rodzin.

Ponadto zarówno pracownicy socjalni jak i asystenci rodziny skutecznie motywowali do poszukiwania pracy pomagając pisać dokumentację rekrutacyjną, wyszukiwać oferty pracy w internecie, a także kontaktując się bezpośrednio z pracodawcami na terenie gminy.

Z uwagi na pandemię rynek pracy bardzo ograniczył nowe zatrudnienia. Przybyło też osób, które utraciły źródło utrzymania (umowy zlecenia, działalność gospodarcza, prace dorywcze).

W 2021 roku w ramach pracy socjalnej oraz Punktu Konsultacyjnego (konsultacje zdalne w ramach porad psychologicznych) udzielane było poradnictwo dla osób z niskimi kwalifikacjami zawodowymi. Również w ramach konsultacji prawnych omawiane były kwestie zatrudnienia, umów, zasad zatrudniania. Tutaj bardziej w aspekcie prawnym i formalnym.

Tabela 2. Statystyka udzielonych porad

Zakres udzielonych porad:	Liczba osób	Liczba porad
Konsultacje pracowników socjalnych	8	15
Porady prawne	123	206
Razem	131	221

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

II Cel strategiczny

2. Kompleksowe wsparcie rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji

Cel operacyjny 1

2.1. Wsparcie rodzin o niskich kompetencjach rodzicielskich i społecznych.

Zadania

2.1.1. Warsztaty kompetencji rodzicielskich.

2.1.2. Wsparcie asystenta rodziny.

2.1.3. Specjalistyczne wsparcie dla rodzin wykazujących trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

1. Asystent Rodziny

Wprowadzona w 2011 r. ustawa o pieczy zastępczej i wspieraniu rodziny nakłada obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z zapisami ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych gmina lub jednostka wyznaczona do realizacji zadania zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Wsparciem objęte zostały rodziny, z wieloma dysfunkcjami, od lat korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Dla części tych rodzin ustanowiony był nadzór kuratora z uwagi na nienależyte wykonywanie przez rodziców obowiązków wynikających z kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Praca asystenta rodziny polegała na zdiagnozowaniu, przy wsparciu pracownika socjalnego, sytuacji rodziny pod kątem problemów i potrzeb, a następnie wraz z rodziną opracowania planu działania. W ramach obowiązków asystent uczył dorosłych członków rodziny dysponowania finansami, prowadził aktywizację zawodową podopiecznych (uczestniczył

w wizytach w urzędzie pracy, rozpoznawał oferty pracy, odbywał wizyty z podopiecznymi u pracodawców). W wielu sytuacjach porządkował sprawy związane z zaległościami w zakresie opłat mieszkaniowych, zaciąganych zobowiązań, zajęć komorniczych.

W przydzielonych do pracy przypadkach dużego zaangażowania wymagała praca z dziećmi. W ramach kontaktu z pedagogami szkolnymi i wychowawcami asystent diagnozował problemy dzieci w nauce. Dla potrzeb dokonania właściwej diagnozy nawiązał współpracę z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, dzięki czemu mógł rozpocząć pracę z dzieckiem, ale również uczyć rodziców jak uczestniczyć w edukacji dziecka. Oprócz działań aktywizacyjnych i wsparcia dzieci asystent bardzo mocno współpracował ze służbą zdrowia. Dzięki ścisłej współpracy z lekarzami i pielęgniarkami środowiskowymi część z podopiecznych skorzystała z badań diagnostycznych, specjalistycznych łącznie z pobytem w szpitalu. Wieloletnie zaniedbania zdrowotne wpływały na rozwój dzieci, a dorosłym uniemożliwiały powrót na rynek pracy. Asystent rodziny pracował również nad motywacją członków rodzin do podjęcia leczenia odwykowego. Na tym polu ściśle współpracował z GKRPA oraz psychoterapeutą w Punkcie Konsultacyjnym. Asystent rodziny uczestniczył również w Zespołach Interdyscyplinarnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w sytuacjach gdy odbierane były dzieci z rodzin gminy Siechnice. Do zadań asystenta rodziny należało również sporządzanie dokumentacji do sądu w zakresie pracy z rodzinami pod opieką kuratora sądowego.

W 2021 r. Ośrodek zatrudniał 2 asystentów rodziny.

Tabela 3 . Objęcie wsparciem rodzin przez asystenta rodziny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 roku

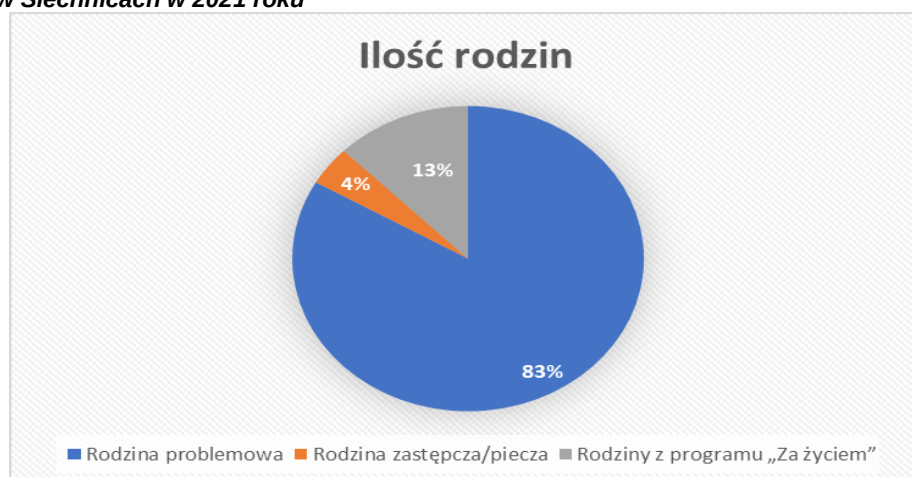
L.p.	Rodzina problemowa/ zastępcza	Ilość rodzin	Ilość osób dorosłych	Ilość dzieci
1.	Rodzina problemowa	20	30	39
2.	Rodzina zastępcza/pieczą	1	2	1
3.	Rodziny z programu „Za życiem”	3	6	6
RAZEM		24	38	46

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Z dniem 31.12.2021 roku asystenci rodziny zakończyli pracę z **4 rodzinami**, w tym:

- u 2 rodzin ze względu na osiągnięty efekt współpracy,
- u 1 rodziny ze względu na brak efektów współpracy,
- u 1 rodziny ze względu na zmianę miejsca zamieszkania.

Wykres 2. Rodzaje rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 roku

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

2. Warsztaty kompetencji rodzicielskich

Ponadto dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawczych zrealizowano w 2021 r. dwustopniowe **warsztaty umiejętności rodzicielskich**. Pierwszy z warsztatów odbył się w miesiącu czerwcu 2021 r. i realizował podstawowy materiał w zakresie podnoszenia umiejętności rodzicielskich i drugi z warsztatów który się odbył w miesiącu wrześniu 2021 r. i obejmował materiał poszerzony o między innymi o relacje pomiędzy rodzeństwem. Warsztaty odbyły się w postaci trzy dniowych wyjazdowych warsztatów, na których rodzice nie tylko realizowali przewidziany program warsztatów, ale również w wolnym czasie po warsztatowym mieli możliwość wymieniać się z innymi uczestnikami własnymi doświadczeniami rodzicielskimi jak również zintegrować się z grupą rodziców i sposób konstruktywny spędzić z nimi wolny czas. W programie wzięło **udział 23 rodziców**.

W miesiącu lipcu 2021 r. rodziny objęte wsparciem asystentów rodzin wyjechały na trzy dniowy wyjazd integracyjny do Stronia Śląskiego. W trakcie pobytu rodzice brali udział w zajęciach integracyjnych i konkursach zorganizowanych przez asystentów rodzin. Uczestnicy wyjazdu brali czynny udział w zaproponowanych zajęciach, a także sami organizowali zabawy i zajęcia dla całej grupy. Rodziny w trakcie wyjazdu aktywnie spędzały czas podczas wypraw rowerowych, spacerów szlakami pieszymi, wypoczynku nad zalewem Stara Morawa oraz wspólnych ognisk. Wyjazd miał na celu integrację rodzin, pogłębianie relacji rodzinnych, diagnozę potrzeb rodzin w kontekście współpracy z asystentem rodziny oraz poprawę komunikacji między członkami rodziny.

W 2021 r. prowadzona była również grupa wsparcia dla rodziców z trudnościami rodzicielskimi. Spotkania się odbywały w GOPS (w sali OSP), raz w miesiącu i omawiano na nich bieżące trudności rodzicielskie oraz metody i techniki rozwiązywania tych trudności. W spotkaniach udział brało **15 osób**.

Asystenci rodziny w 2021r w ramach swej pracy, przeprowadzili również z rodzinami warsztaty kulinarne gotowania zdrowej żywności oraz warsztaty świąteczne, jak również wyjścia integracyjne.

Dodatkowo asystenci rodziny stale podnoszą kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w szkoleniach i warsztatach.

3. Pobyt dziecka w pieczy zastępczej

W sytuacji kiedy rodzina nie podejmuje współpracy z asystentem rodziny, bądź zagrożone jest zdrowie i życie dziecka, instytucje pod opieką których przebywa rodzina wnioskuje do sądu rodzinnego o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Dzieci odbierane są również w trybie interwencyjnym.

W pieczy zastępczej do dnia 31.12.2021 r. przebywało łącznie **35 dzieci**, w tym:

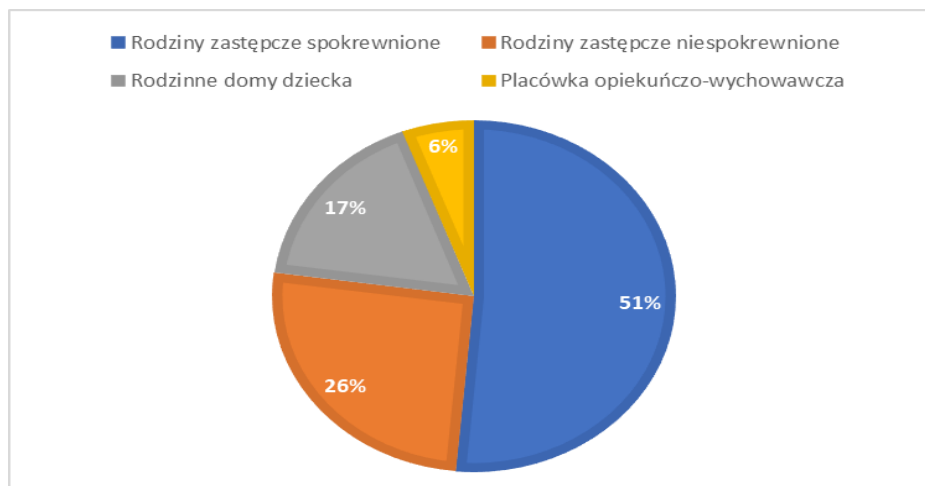
- 1) w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest umieszczonych 2 dzieci z terenu Gminy Siechnice- 2 dzieci,
- 2) w rodzinnych domach dziecka- 6 dzieci,
- 3) w rodzinach zastępczych niespokrewnionych – 19 dzieci,
- 4) w rodzinach zastępczych spokrewnionych – 18 dzieci,

Tabela nr 4. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej do 2021 r.

Ilość	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niespokrewnione	Rodzinne domy dziecka	Placówka opiekuńczo-wychowawcza
Liczba dzieci	18	9	6	2

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres nr 3 . Zestawienie ze względu na rodzaj pieczy zastępczej

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

4. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

W okresie od stycznia do grudnia 2021 r. w pieczy umieszczone było **35 dzieci** w tym zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. za 4- dzieci ponoszone koszty wynosiły 10 %
2. za 6 – dzieci ponoszone koszty wynosiły 30%
3. za 25 - dzieci ponoszone koszty wynosiły 50%

Dzieci obierane były rodzicom w wyniku interwencji policji, kuratora lub pracowników socjalnych i umieszczane w:

- 1) rodzinie zastępczej spokrewnionej (rodzina);
- 2) rodzinnym domu dziecka;
- 3) domu dziecka;
- 4) placówce interwencji kryzysowej.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2020-2021 wraz z % i wartościowym udziałem gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej

Rok 2019				Rok 2020				Rok 2021			
Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej			
10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł
7 dzieci	3 dzieci	27 dzieci	267.073,16	6 dzieci	7 dzieci	25 dzieci	263.319,02	4 dzieci	6 dzieci	25 dzieci	256.388,73

Cel operacyjny 2

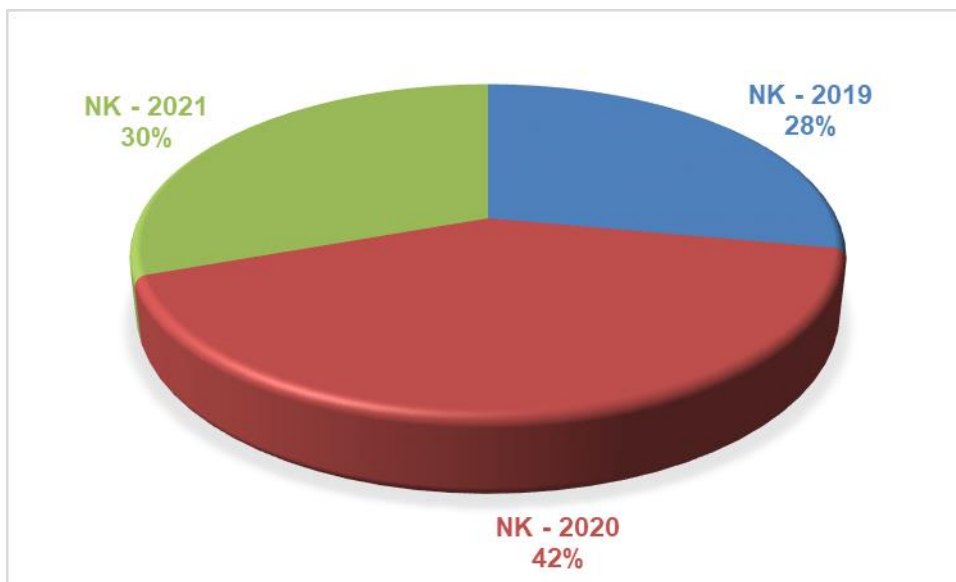
2.2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.

Zadania

- 2.2.1. Pomoc specjalistyczna dla osób doświadczających przemocy.
- 2.2.2. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy.
- 2.2.3. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.

W roku 2011, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, został powołany Zespół Interdyscyplinarny skupiający przedstawicieli instytucji, organizacji i jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy Siechnice. Do Zespołu wpływają „Niebieskie Karty” założone przez uprawnione instytucje dla rodzin w których zaistniało podejrzenie stosowania przemocy domowej.

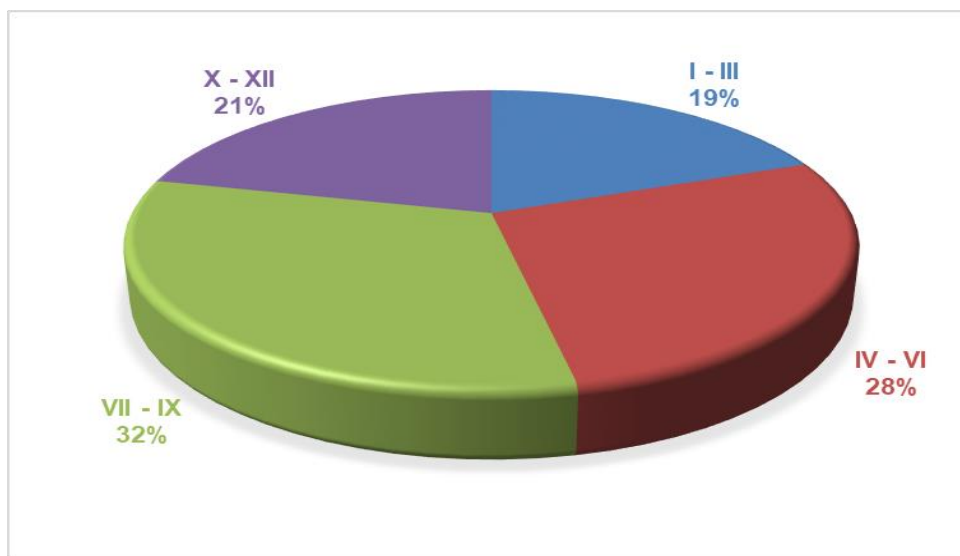
Wykres nr 4. Liczba Niebieskich Kart prowadzonych w latach 2019 - 2021

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

W roku 2021 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły **47 Niebieskie Karty**. Zdecydowany wzrost wszczętych procedur nastąpił w drugiej połowie roku, kiedy to osoby/rodziny zmagaly się z utratą bliskich osób, utratą pracy/dochodu, brakiem perspektyw oraz przebywaniem całych rodzin w domu z uwagi na zdalną pracę i zdalne nauczanie.

Wykres nr 5 . Liczba Niebieskich Kart prowadzonych w 2021 r. (kwartałnie)

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

Zespół podjął decyzję o zamknięciu **59 Niebieskich Kart** (w tym 14 z 2021 r., 43 z 2020 r., 2 z 2019 r.) z uwagi na zrealizowanie indywidualnego planu pomocy i ustaniu przemocy w rodzinie.

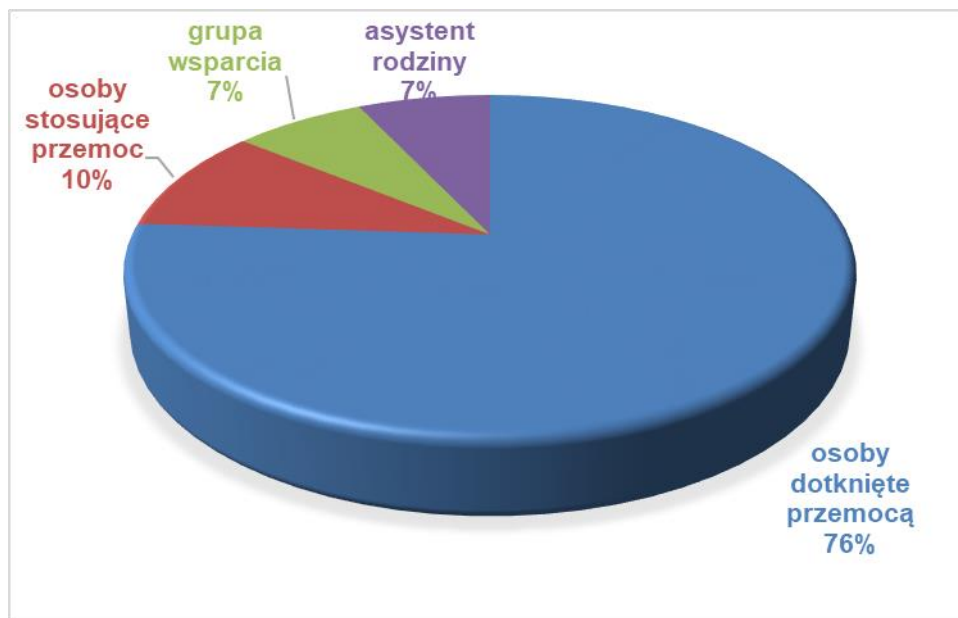
W ramach działalności Punktu Konsultacyjnego zatrudnieni specjaliści prowadzą konsultacje dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc. Psychoterapeuci i psycholodzy wspierają działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego poprzez prowadzenie konsultacji osób skierowanych przez Zespół i wydawania opinii w sprawie problemu występującego w rodzinie.

Tabela nr 5. Statystyka udzielonych porad w zakresie przemocy w 2020 r.

Zakres udzielonych porad:	Liczba osób	Liczba porad
Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	54	106
Osobom stosującym przemoc w rodzinie	7	11
RAZEM	61	117

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres nr 6. Pomoc specjalistyczna udzielona rodzinom w związku ze zjawiskiem przemocy w 2021 r.

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

W 2021 roku realizowany był **Projekt „Strefa STOP przemocy”** – projekt nawiązujący do ogólnopolskiej kampanii „Biała Wstążka”. Skierowany do całej społeczności lokalnej. Celem kampanii jest zwrócenie uwagi na problem przemocy w rodzinie, gdzie ofiarami są zarówno kobiety jak i mężczyźni, dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne. Kampania miała za zadanie zwiększyć świadomość dotyczącą form przemocy, konsekwencjach stosowania przemocy w rodzinie i rówieśniczej, a także możliwości uzyskania pomocy.

W ramach realizacji projektu w 2021 r. realizowane były następujące działania:

- działania medialne – nagranie **filmu promocyjnego** z udziałem przedstawicieli instytucji pomocowych oraz specjalistów z Punktu Konsultacyjnego oraz przygotowanie **spotu reklamowego**, dostępnych na stronach Urzędu Miejskiego, GOPS oraz w mediach społecznościowych,
- działania bezpośrednie – terenowe, w tym:
 - otwarty został **Punkt Informacyjny** w centrum Siechnic, przy Urzędzie Miejskim w ramach Kampanii Białej Wstążki, w którym mieszkańcy przez tydzień otrzymywali wszystkie informacje dotyczące kampanii i poruszanego problemu (z wykorzystaniem ulotek, broszur i gadżetów),
 - przekazane zostały materiały informacyjno – edukacyjne do szkół,
 - przekazano ulotki dla mieszkańców gminy za pośrednictwem Poczty Polskiej, w ramach usługi druków bezadresowych.

Projekt „Strefa STOP Przemocy” skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Siechnice. Planowany jest do cyklicznej realizacji w kolejnych latach, wzbogacany wg zapotrzebowania wynikającego z potrzeb mieszkańców objętych procedurą Niebieskie Karty, zgłaszających się do Punktu Konsultacyjnego oraz wynikające z Diagnozy Problemów Przemocy w Rodzinie, zaplanowanej do przeprowadzenia na terenie Gminy Siechnice w 2022 r.

Cel operacyjny 3

2.3. Wsparcie rodzin wielodzietnych w procesie wychowawczym i edukacyjnym.

Zadania

2.3.1. Upowszechnienie informacji o wsparciu dla rodzin wielodzietnych.

2.3.2. Wdrożenie lokalnych programów wsparcia rodzin wielodzietnych (lokalna karta dużej rodziny, bon wychowawczy).

Wsparcie rodzin, w tym wielodzietnych to zadanie własne jak i zlecone z zakresu administracji rządowej. Wszelkie wsparcie finansowe pomaga w procesie wychowawczym jak i edukacyjnym dzieci i młodzieży.

Tabela 6. Rodzaje świadczeń przyznawane w zakresie świadczeń rodzinnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 roku

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń
Zasiłki rodzinne z dodatkami	7 040
Zasiłki rodzinne	4 296
<i>Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu:</i>	2 744
urodzenie dziecka	16
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	150
samotnego wychowywania dziecka	224
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	303
rozpoczęcia roku szkolnego	422
podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	504
wychowaniem dziecka w rodzinie wielodzietnej	1054
Zasiłki pielęgnacyjne	3 063
Świadczenia pielęgnacyjne	749
Specjalny zasiłek opiekuńczy	64
Świadczenia opiekuńcze	3 876
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	107
Program „Za życiem”	4
RAZEM	11 072

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Od 01 stycznia 2017 r. można składać wnioski o przyznanie jednorazowego świadczenia przysługującego na podstawie ustawy **"Za życiem"**. Chodzi o 4 tys. zł z tytułu urodzenia dziecka z ciężką chorobą lub niepełnosprawnością. Podstawowym warunkiem wypłaty świadczenia jest zaświadczenie lekarskie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W 2021 r. wpłynęły **4 wnioski** (od 2016 wpłynęło 21 wniosków).

Fundusz alimentacyjny zastąpił dotychczas obowiązującą zaliczkę alimentacyjną i stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa, wspierając osoby w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów.

Przysługuje do ukończenia 18 roku życia lub w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia 25 r.ż., w przypadku osób o znacznym stopniu niepełnosprawności- bezterminowo. Od września 2020 r. przysługuje jeśli dochód w rodzinie nie przekracza **900 zł** na osobę (wcześniej była to kwota 800 zł.)

Tabela 7 . Świadczenia wypłaconych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób uprawnionych	Liczba świadczeń
Wypłacone świadczenia alimentacyjne	72	908
Liczba dłużników alimentacyjnych	117	

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

10. Program Rodzina 500plus

Program ma za zadanie pomóc w wychowaniu dzieci poprzez przyznawanie świadczeń wychowawczych. Wypłacane pieniądze mają posłużyć jako częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka. Świadczenie wynosi 500 zł /miesiąc. Od dnia 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko w rodzinie – nie obowiązuje kryterium dochodowe.

Świadczenia wychowawcze wypłacane są do 31.05.2022 r., od dnia 01.02.2022 r. wnioski na kolejny okres świadczeniowy należy składać w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, który od 01.01.2022 r. jest realizatorem Programu.

Tabela 8 . Liczba wypłacanych świadczeń w ramach Programu Rodzina 500 + w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 roku

Liczba wniosków ogółem:	<u>4 975</u>
Liczba wypłacanych świadczeń:	77 894
- świadczenia w pełnej wysokości:	<u>76 409</u>
- świadczenia podzielne	827
- świadczenia w ramach koordynacji	658

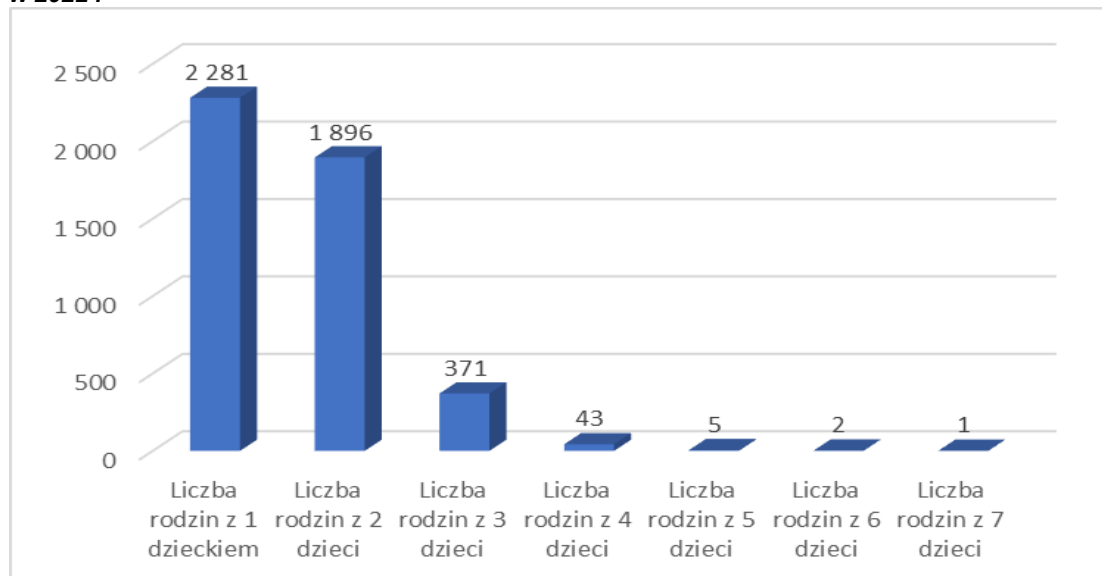
Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Tabela 9. Liczba rodzin według ilości dzieci w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 roku

Liczba rodzin ogółem	4 545
Liczba rodzin z 1 dzieckiem	2 281
Liczba rodzin z 2 dziećmi	1 896
Liczba rodzin z 3 dziećmi	371
Liczba rodzin z 4 dziećmi	43
Liczba rodzin z 5 dziećmi	5
Liczba rodzin z 6 dziećmi	2
Liczba rodzin z 7 dziećmi	1
	Liczba dzieci wykazana we wnioskach – wszystkich 6 623

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres 7. Liczba rodzin według ilości dzieci w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 r

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Tabela 10. Podział na lata 2019 - 2021 dotyczący programu 500 + realizowanego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach

	2019	2020	2021
Liczba wniosków	4 488	4 687	4 975
Liczba wypłacanych świadczeń	48 923	73 064	77 894
Liczba rodzin	3 933	4 067	4 545
Liczba dzieci wykazana we wnioskach	5 558	6 126	6 623

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Karta Dużej Rodziny

Według powszechnie przyjętej definicji za rodzinę wielodzietną uważamy rodziców z co najmniej trojgiem dzieci. Takie założenie przyjął również rząd, wprowadzając w czerwcu 2014 r. program dla rodzin wielodzietnych - ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny. Ma ona na celu umożliwienie rodzinom „3+” uczestniczenia w życiu kulturalnym, korzystania z oferty rekreacyjnej czy zniżek na różne środki transportu. Posługując się specjalnymi kartami, członkowie rodzin z przynajmniej trojgiem dzieci mogą kupić ulgowe bilety do muzeów, obiektów zabytkowych, korzystać ze zniżek w ośrodkach wypoczynkowych, środkach komunikacji miejskiej czy w PKP.

Na podstawie danych, jakimi dysponuje GOPS, z pomocy korzysta ok. 150 rodzin rocznie. Spośród nich ok. 20 % stanowią rodziny składające się z co najmniej 4 członków. Prawie co 8 rodzina ma 5 lub więcej członków – najwięcej jest rodzin z jednym dzieckiem. Jest to

zaledwie niewielka część populacji naszej Gminy, ale pozwala formułować wnioski odnoszące się do wszystkich mieszkańców.

Mając na uwadze fakt, iż liczba ludności w Gminie stale wzrasta, a pośród nowych mieszkańców znajdują się także rodziny „3+”, należy podjąć działania zmierzające do ich wspierania i umożliwienia pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym. Oprócz wsparcia finansowego na zakup żywności, odzieży, podręczników, rodziny te potrzebują wsparcia w postaci ulg podatkowych, na przejazdy komunikacją zbiorową, zajęcia pozalekcyjne czy organizacji czasu wolnego.

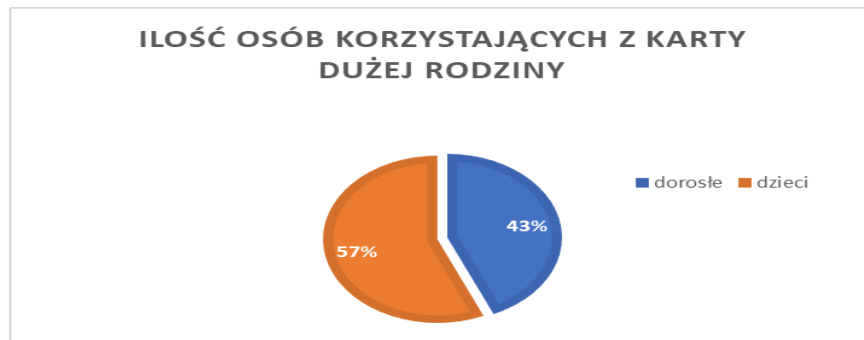
Na dzień 31.12.2021 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 110 **wniosek** rodzin o wydanie Karty Dużej Rodziny, łącznie **371 osób** otrzymało Kartę (161 dorosłych i 210 dzieci).

Tabela 11. Osoby korzystające z Karty Dużej Rodziny z terenu Gminy Siechnice w 2021 r.

Status osoby	Ilość osób
dorośle	161
dzieci	210
Razem	371

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres 8. Ilość KDR z terenu Gminy Siechnice w 2021 roku

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

III Cel strategiczny

3. Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych i chorych

Cel operacyjny 1

3.1. Rozwój usług opiekuńczych dla osób chorych, starszych i niepełnosprawnych.

Zadania

3.1.1. Rozwój i profesjonalizacja usług opiekuńczych na terenie Gminy Siechnice.

3.1.2. System usług sąsiedzkich.

Osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby i niepełnosprawności, nie mogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, a także w przypadku gdy rodzina nie może lub nie jest w stanie sprawować opieki, powinna zostać skierowana do domu pomocy społecznej. W przypadku osób pozostających w rodzinach istnieje obowiązek alimentacyjny i partycypowanie rodzin (małżonek, zstępni i wstępni) w finansowaniu utrzymania w domu pomocy społecznej.

W 2021 r. Ośrodek finansował pobyt w DPS - dla 20 osób.

Tabela nr 12. Osoby umieszczone w domu pomocy społecznej

TYTUŁ	rok 2019	rok 2020	rok 2021
Domy Pomocy Społecznej - liczba osób przebywających:	18	20	20
D.P.S. - średnia miesięczna dopłata na osobę z GOPS:	2 850,0	3 450,00	3 850,00

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Tabela 13. Podział ze względu na rodzaj placówki całodobowego pobytu, w której przebywają osoby skierowane przez Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 r.

Rodzaj placówki ze względu na posiadane schorzenie	Ilość osób przebywających
Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych	10
Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych	9
Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	1

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Dla **30 osób świadczone były usługi opiekuńcze** w miejscu zamieszkania. Liczba osób korzystających z tej formy wsparcia – opieki w miejscu zamieszkania oraz opieki instytucjonalnej stała się rośnie. W większości są to osoby samotne biologicznie lub społecznie (brak jest możliwości lub zainteresowania i kontaktu ze strony najbliższych).

Tabela 14. Podział ze względu na miejscowości, w których realizowane są usługi opiekuńcze przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 r.

Miejscowość	Liczba osób
Bogusławice	1
Grodziszów	1
Iwiny	2
Radwanice	6
Siechnice	15
Sulęcín	2
Święta Katarzyna	3

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Cel operacyjny 2

3.2. System wsparcia seniorów w środowisku lokalnym.

Zadania

3.2.1. Społeczne i prozdrowotne wsparcie seniorów w środowisku lokalnym.

3.2.2. Program dofinansowania zakupu leków dla seniorów.

Wsparcie Seniorów w ramach Projektów i Programów

1) Program „WSPIERAJ SENIORA”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach, w związku z ogłoszonym w 2020 r. stanem epidemii oraz znaczącym wzrostem zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, kontynuował w 2021 r. przygotowany przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej program wspierający ochronę zdrowia i życia osób powyżej 70 roku życia pn: „Wspieraj Seniora”.

Program miał na celu dofinansowanie gmin w zakresie realizacji usługi wsparcia na rzecz Seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia ma polegać w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez Seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środków higieny osobistej.

Program przeznaczony jest dla osób powyżej 70 roku życia, które zdecydowały się na pozostanie w domu, dla własnego bezpieczeństwa w czasie pandemii. W szczególnych

przypadkach, pomoc może być udzielona osobie poniżej 70 roku życia. Szczególne sytuacje oznaczają brak możliwości zapewnienia niezbędnych potrzeb wynikających ze stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i społecznej osoby. Ocena takiej sytuacji i decyzja o udzieleniu wsparcia należy do realizatora programu, czyli od decyzji ośrodka pomocy społecznej. Z programu nie mogą korzystać osoby, które już otrzymują wsparcie w ramach usług opiekuńczych, czy specjalistycznych usług opiekuńczych. Udzielenie pomocy w ramach programu nie zależy od kryterium dochodowego.

W ramach Programu uruchomiona została specjalna infolinia dla seniorów.

Dzwoniąc pod numer telefonu 22 505 11 11 osoby starsze mogą poprosić o pomoc w realizacji zakupów. Osoba przyjmująca zgłoszenie przekazuje zgłoszenie o pomoc do ośrodka pomocy społecznej w danej gminie przez system Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2021 r. z programu „Wspieraj Seniora” z terenu Gminy Siechnice skorzystało **30 osób**, z czego 15 osób poniżej 70 roku życia, a 15 osób 70+. Zakupy dla Seniorów wykonywali wolontariusze oraz pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach.

2) Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2021 r. realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa dla mieszkańców Gminy Siechnice.

Celem programu jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom pomocy żywnościowej głównie poprzez przekazanie przez pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej (artykułów spożywczych) osobom, które mogą zostać zakwalifikowane zgodnie z zasadami PO PŻ.

Pomoc żywnościowa dystrybuowana jest przez Bank Żywności we Wrocławiu do Organizacji Partnerskiej Lokalnej [OPL] na terenie województwa dolnośląskiego, która przekazuje żywność bezpośrednio do osób potrzebujących. Pomoc żywnościową dla mieszkańców Gminy Siechnice realizuje Fundacja im. ks. Władysława Łatosa, Interwencyjny Punkt Wydawania Żywności, który mieści się przy ul. Rogowskiej 117 „D” we Wrocławiu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach w związku z ogłoszonym w 2020 r. stanem epidemii oraz znaczącym wzrostem zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa głównie w oparciu o zgłoszenia przesyłane przez osoby przebywające na kwarantannie domowej (zgłoszenia przesyłane poprzez aplikację Kwarantanna Domowa*, bądź telefonicznie).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach 2021 roku wydał **55 skierowań** w ramach POPŻ.

3) Koperta Życia

W 2020 r. kontynuowana była akcja społeczna zwana „**Kopertą Życia**”- akcja mająca na celu uświadomienie, jak ważne są dokładne informacje na temat naszego zdrowia, w przypadku gdy znajdziemy się w stanie zagrożenia życia lub zdrowia. Akcja skierowana przede wszystkim do osób w podeszłym wieku, przewlekle chorych, niepełnosprawnych, a w szczególności samotnych. Koperta Życia umożliwia ratownikom medycznym szybki dostęp do informacji na temat stanu zdrowia osoby wymagającej zabezpieczenia medycznego.

W takiej Kopercie powinny się znaleźć najważniejsze informacje dotyczące zdrowia seniora, przyjmowanych leków oraz kontakt do rodziny/opiekunów. Dzięki umożliwieniu szybkiego dotarcia do kluczowych informacji o stanie zdrowia seniora wszystkie służby pomocowe, ale przede wszystkim ratownicy medyczni będą mogli skorzystać z pewnej informacji o stanie zdrowia osoby, do której zostali wezwani. Z takim zabezpieczeniem dokumentacyjnym, seniorzy mogą czuć się bezpieczniej, a udzielona pomoc skuteczniejsza. Pakiet z takimi informacjami powinien być przechowywany w lodówce, czyli miejscu, które z reguły znajduje się w każdym domu i zarazem jest łatwo dostępne. Na zewnętrznych drzwiach lodówki konieczne trzeba przykleić naklejkę „Tu jest Koperta Życia”.

Zakupione w ramach projektu zestawy były dystrybuowane wśród seniorów w wieku emerytalnym przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach. Karta informacyjna powinna zostać wypełniona przez Seniora w zakresie danych osobowych wraz z podaniem kontaktu do osób najbliższych. Część medyczną – diagnozę, przyjmowane leki oraz inne ważne informacje o stanie zdrowia wypełnia lekarz pierwszego kontaktu. W tym zakresie konieczna jest ścisła współpraca z NZOZ w Świętej Katarzynie.

Cel operacyjny 3

3.3. Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Zadania

3.3.1. Asystent osoby niepełnosprawnej.

3.3.2. Warsztaty Terapii Zajęciowej.

3.3.3. Środowiskowy Dom Samopomocy.

Na rzecz osób z niepełnosprawnościami udzielane było wsparcie finansowe oraz praca socjalna. Po raz drugi realizowany był program wsparcia w postaci opieki wytchnieniowej.

OPIEKA WYTCHNIENIOWA

Projekt Opieka wytchnieniowa w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością, realizowany w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa – edycja 2021. Pobyt dzienny”.

Celem projektu było zwiększenie dostępności usługi opieki wytchnieniowej poprzez wsparcie członków rodzin i opiekunów lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi.

Usługi opieki wytchnieniowej świadczone były przez asystentów osobistych osób niepełnosprawnych, w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością, w ramach pobytu dziennego, w godzinach między 6.00 a 22.00, od poniedziałku do niedzieli. Liczba przyznanych godzin wsparcia zależała od potrzeb potencjalnych beneficjentów oraz od możliwości organizacyjnych (realna możliwość świadczenia usług w wymaganym wymiarze i w trybie).

Projekt przewidywał uczestnictwo **6 osób** (3 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i 3 osób dorosłych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi) w wymiarze **600 godzin** (100 godzin opieki nad 1 dzieckiem/osobą niepełnosprawną).

Realizatorem Programu był Ośrodek Pomocy Społecznej, który zatrudnił na umowę zlecenie **6 osób pełniących funkcję opiekunów osób z niepełnosprawnościami**, na czas nieobecności rodzina/opiekuna. Udało się zrealizować pełen wymiar godzin przyznany dla każdej z rodzin.

IV Cel strategiczny

4. Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia

Cel operacyjny 1

4.1. Działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie uzależnień i zdrowego stylu życia.

Zadania

4.1.1. Rozwój działań profilaktycznych w ramach Punktu konsultacyjnego.

4.1.2. Profilaktyka w szkołach.

4.1.3. Kampanie informacyjno-promocyjne na terenie Gminy Siechnice.

Cel operacyjny 2

4.2. Wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin.

Zadania

4.2.1. Program świetlic środowiskowych.

4.2.2. Pomoc specjalistyczna dla osób uzależnionych i ich rodzin.

W 2021 r. zrealizowane zostały programy autorskie dostosowane do zapotrzebowania zgłaszanego przez szkoły:

- 1) warsztaty „Autoprezentacja jako forma komunikacji”, w którym uczestniczyło - **51** uczniów;

- 2) warsztaty „Co to jest stres, jak sobie z nim radzić, jak się przed nim bronić, stres a depresja” – **49** uczniów;
- 3) warsztaty „Co to jest przemoc, sprawca czy ofiara. Cyberprzemoc” – **125** uczniów;
- 4) szkolenie dla nauczycieli „Proceduralne aspekty działań kadry placówek oświatowych, w sytuacjach kryzysowych związanych z zachowaniem uczniów w szkole” – **241** uczniów;
- 5) warsztaty „Przemoc werbalna, czyli o krzywdzącej sile słów” – **22** uczniów
- 6) warsztaty „Depresja, zachowania autodestrukcyjne” – **22** uczniów

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach zapoczątkował w 2021 r. Program „**GOPS-owa Strefa Pomocy**”, który stanowi odpowiedź na potrzeby mieszkańców, związane z trudną sytuacją pandemiczną i wynikającymi z niej ograniczeniami. Utrata zatrudnienia (dochodów) i związana z tym niepewność, co do przyszłości, ograniczenia w kontaktach społecznych, czy troska o zdrowie, powodowały napięcia i zachowania agresywne, co z kolei przekładało się na zwiększone ryzyko występowania zjawiska **uzależnień i przemocy w rodzinie**.

Program zawiera **3 projekty**, których zadaniem jest zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na problemy występujące w ich najbliższym otoczeniu, wdrożenie działań aktywizujących zagrożone grupy oraz zwiększenie dostępności uzyskania pomocy w sytuacji kryzysu:

- **Projekt „Strefa Młodych”** - projekt skierowany do młodzieży w wieku szkolnym 13 – 16 lat.

Celem projektu jest:

1. przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym (np. sięganie po używki i inne substancje psychoaktywne, spędzanie zbyt długiego czasu przed komputerem/telefonem) poprzez wskazanie alternatywnych form wypoczynku i spędzania wolnego czasu;
2. ograniczenie ilości zachowań przemocowych (zarówno w świecie rzeczywistym jak i on-line), destrukcyjnych i autodestrukcyjnych;
3. stworzenie młodzieży możliwie sprzyjających warunków do prawidłowego rozwoju psychospołecznego w ich środowisku lokalnym,
4. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i przemocy poprzez integrację młodych ludzi z różnych środowisk społecznych;
5. ukazanie znaczenia asertywności i trening zachowań asertywnych, mających na celu radzenie sobie sytuacjach trudnych i zapobiegających manipulacji ze strony innych osób, w szczególności w sieci,

6. aktywizacja młodych do własnych projektów, umożliwiających własny rozwój i współpracę rówieśniczą.

Młodzież uczestnicząca w projekcie, wzięła udział w zorganizowanym **kinie plenerowym** w trzech miejscowościach (Świętej Katarzynie, Siechnicach i Radwanicach) oraz w **zawodach sprawnościowych** zorganizowanych w Świętej Katarzynie, we współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną w Świętej Katarzynie, dla dwóch grup młodzieży, w dwóch różnych terminach.

W wydarzeniach udział wzięło ogółem ok. **250 osób**.

Specjalistyczna pomoc dla osób uzależnionych i ich rodzin prowadzona była w Punkcie Konsultacyjnym. W 2021 r. w Punkcie Konsultacyjnym zatrudnieni byli **specjaliści**:

- psychoterapeuci ds. uzależnień,
- terapeuta rodzin z problemami wychowawczymi,
- psycholog – terapeuta traumy,
- prawnik.

Specjaliści realizowali zadania w następujących dniach:

- **psychoterapeuta ds. uzależnień:**
czwartki – 4 godziny (15:00: 19.00)
- **terapeuta rodzin z problemami wychowawczymi:**
piątki – 5 godzin (14:00 – 19:00)
- **psycholog – terapeuta traumy:**
wtorki – 5 godzin (10:00 – 15:00) – 1 raz w miesiącu
- **prawniki:**
środy – 4 godziny (12:00 – 16:00)

Tabela nr 14 . Statystyka udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym w 2021 r.

Zakres udzielonych porad:	Liczba porad
Osobom z problemem uzależnień (od substancji i behawioralnych)	89
Członkom rodzin osób uzależnionych	46
Pomoc psychologiczna w rozwiązywaniu bieżących problemów życiowych	116
Diagnozowanie i kierowanie do placówek na terapię	7
Inne porady (<i>m. in. dla pracowników GOPS, Policji, problemy wychowawcze</i>)	8
Porady prawne (<i>prawo rodzinne, cywilne, spadkowe, karne, administracyjne, pracy</i>)	123
Razem	389

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

Grupy wsparcia

Z uwagi na duże zainteresowanie rodziców tematem inicjacji alkoholowej wśród młodzieży, kontynuowane były spotkania **grupy wsparcia dla rodziców** prowadzone przez doświadczonego terapeutę do spraw uzależnień. Podczas tych spotkań rodzice mogą nauczyć się rozpoznawać problem uzależnienia, jak również wymieniać doświadczenia w celu zapobiegania zachowaniom ryzykownym wśród dzieci. Spotkania odbywają się w środy w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętej Katarzynie przez 2 godziny. Ogólnie w spotkaniach dla rodziców w 2021 r. udział wzięły **84** osoby, z czego ok. **7-8** osób uczęszczało systematycznie.

Prowadzona była również **grupa wsparcia** dla osób uzależnionych od alkoholu. W związku z ogłoszonym stanem epidemii widoczne było większe zainteresowanie uczestnictwem w spotkaniach grupy ze strony osób uzależnionych. Szczególnie w okresie czerwiec – sierpień dużo osób kontaktowało się w celu przyłączenia do grupy. Ogólnie w 2021 r. w spotkaniach grupy wsparcia uczestniczyło **10** osób, z czego ok. **6-8** osób uczęszczało systematycznie. W przypadku pozostałych osób było to uczestnictwo sporadyczne (jedno- lub kilkurazowe).

Terapia

W 2021 r. w ramach profilaktyki uzależnień i przemocy domowej prowadzone były indywidualne terapie dla mieszkańców gminy:

- terapia rodzin – w ramach potrzeb rodziny kierowane są do współpracującego z GOPS terapeuty rodzin. Sesje terapeutyczne odbywają w gabinecie terapeuty we Wrocławiu. Rodziny umawiają się indywidualnie w uzgodnionych terminach na ok. 10 spotkań terapeutycznych
- terapia Biofeedback – poniedziałki 12:00 – 20:00 .

Tabela nr 15. Statystyka prowadzonych terapii w Punkcie Konsultacyjnym w 2020 r.

Terapia:	Liczba osób	Liczba sesji
Terapia rodzin	10	20
Terapia Biofeedback	21	184
RAZEM	31	204

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

V Cel strategiczny

5. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych

Cel operacyjny 1

5.1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji publicznych i sektora pozarządowego działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Zadania

5.1.1. Edukacja pracowników instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych.

5.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników pomocy społecznej.

W ramach podnoszenia kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom:

- 1) 1 członek GKRPA uczestniczył w szkoleniu „ Zakres Prac M/GKRPA – szkolenie od podstaw dla nowych członków Komisji”,
- 2) 1 członek GKRPA uczestniczył w szkoleniu „Rozwiązywanie problemów alkoholowych jako zadanie własne gminy i miasta. Nowy Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 – 2025,
- 3) Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki uzależnień uczestniczy w Studiach podyplomowych „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych”,
- 4) 4 członków GKRPA uczestniczyło w szkoleniu „Planowanie i realizacja gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 r. Przepisy z zakresu danych osobowych w działalności gminnych komisji”,
- 5) 25 pracowników GOPS uczestniczyło w szkoleniu dla realizatorów programów profilaktycznych „Komunikacja w zespole – warsztaty dla grup projektowych”.

Cel operacyjny 2

5.2. Współpraca instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych dla lepszego rozwiązywania problemów społecznych.

Zadania

5.2.1. Współpraca z instytucjami rynku pracy na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców.

5.2.2. Współdziałanie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

5.2.3. Integracja i współpraca gminnych służb publicznych działających w sferze

rozwiązywania problemów społecznych.

5.2.4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami kościołów i związków wyznaniowych.

5.2.5. Organizacja wolontariatu dla rozwiązywania problemów społecznych.

Wszystkie służby społeczne działające na terenie Gminy Siechnice bardzo ściśle ze sobą współpracują. W realizacji zadań określonych w niniejszej Strategii współpraca odbywa się z następującymi podmiotami:

1. ZOZ w Świętej Katarzynie,
2. Komisariatem Policji w Siechnicach,
3. Strażą Miejską w Siechnicach,
4. Gminnymi jednostkami oświatowymi,
5. Sołectwami i Radami Osiedli,
6. Wydziałami Urzędu Miejskiego w Siechnicach,
7. NGO,
8. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu,
9. Sądem Rejonowym w Oławie,
10. Prokuraturą Rejonową w Oławie.

Służby te kontaktują się ze sobą w sposób ciągły, w sytuacjach wymagającym zaangażowania i realizacji zadań. Ponadto często organizowane są też spotkania mające na celu omówienie problemów i potrzeb we wspólnych obszarach działań.

W 2021 r. nie ogłaszano konkursu dla organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki uzależnień. Natomiast współpraca z organizacjami pozarządowymi realizowana była doraźnie w obszarach problemowych w tym ze stowarzyszeniami na rzecz seniorów, kościołem katolickim - Parafialnymi Caritas, Siostrami Elżbietankami w zakresie prowadzenia świetlicy środowiskowej dla dzieci w Świętej Katarzynie.

W okresie pandemii rozwinął się również Wolontariat na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin.

Wnioski:

Analiza realizacji zadań wpisujących się w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siechnice na lata 2016-2022 pozwala na sformułowanie wniosków, iż w 2021 roku:

1. podejmowano działania aktywizujące i edukacyjne wobec osób bezrobotnych, klientówa pomocy społecznej nieaktywnych zawodowo i o niskich kwalifikacjach zawodowych, szczególnie wobec osób które utraciły pracę w wyniku pandemii;
2. rozwijano ofertę bezpłatnego poradnictwa na rzecz osób i rodzin przeżywających różnego rodzaju trudności, wspierano osoby i rodziny w działaniach nakierowanych na poprawę ich sytuacji życiowej;
3. wzbogacano działania profilaktyczne zwłaszcza nakierowane na zapobieganie/rozwiązywanie problemów uzależnień poprzez m.in. realizację programów skierowanych do dzieci przedszkolnych i młodzieży ze szkół podstawowych, jednak z uwagi na naukę hybrydową a później zdalną większość programów nie została zrealizowana;
4. podejmowano działania mające na celu podniesienie kompetencji rodzicielskich rodzin mających problem w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez ofertę warsztatów kompetencji rodzicielskich;
5. podejmowano działania społeczne i prozdrowotne na rzecz wsparcia seniorów w środowisku lokalnym,
6. podejmowano działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
7. podejmowana była współpraca służb, instytucji i organizacji na rzecz rozwiązywania problemów w społeczności lokalnej, mająca na celu zabezpieczenie szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych;
8. podnoszono kompetencje służb mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i zjawisku przemocy w rodzinie.

Reasumując powyższe wnioski rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań aktywnie wpływających na spójność społeczną i poprawę jakości życia mieszkańców Siechnic.

Ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Siechnice na lata 2015-2022

Cel 1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Siechnice

W obszarze tego celu prowadzone były działania w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców gminy o niskich kompetencjach społecznych. Proponowane były szkolenia oraz kursy realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, udział w Programach PAI oraz pracach społecznie użytecznych. W ramach pracy socjalnej wspierano klientów w poszukiwaniu pracy oraz dofinansowywane były kursy i szkolenia w zakresie przekwalifikowywania się zawodowego.

Cel został zrealizowany.

Cel 2. Kompleksowe wsparcie rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji

W zakresie tego celu podejmowane były działania poprzez pracę asystentów rodziny poprzez wsparcie rodzin o niskich kompetencjach rodzicielskich i społecznych, prowadzenie warsztatów kompetencji rodzicielskich, realizację projektów w zakresie wsparcia specjalistycznego, w tym dofinansowanych przez UE .

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie dotyczy wszystkich grup społecznych. Również w Gminie Siechnice Zespół Interdyscyplinarny podejmował działania mające na celu pomoc w przeciwdziałaniu zjawisku przemocy. Działania podejmowane były poprzez przedstawicieli służb a także specjalistów Punktu Konsultacyjnego. Prowadzone były również kampanie społeczne mające na celu edukację społeczną w tym obszarze.

W zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych w procesie wychowania i edukacji udzielano pomocy materialnej i rzeczowej. Rodziny korzystały z pomocy w postaci świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych, stypendiów szkolnych, dożywiania dzieci w szkołach.

Nie został zrealizowany punkt w zakresie wdrożenia lokalnych programów wsparcia rodzin wielodzietnych lokalna karta dużej rodziny i bonu wychowawczy. Lokalna karta dużej rodziny powinna zwierać zniżki na wejścia do instytucji kultury, sportu czy zajęć pozalekcyjnych. Niestety na terenie gminy nie ma instytucji które mogłyby zaproponować stałe zniżki na swoje zajęcia. Nie wdrożono również bonu wychowawczego z uwag na wprowadzenie w 2016 Programu 500plus dla rodzin.

Cel 3. Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych i chorych

W tym obszarze realizowano i rozwijano sieć wsparcia w postaci usług opiekuńczych dla osób starszych, system usług sąsiedzkich. Udzielano wsparcia seniorom w obszarze

zdrowotnym, kulturalnym, bezpieczeństwa i wsparcia socjalnego. Opracowano Strategię Senioralną i Osób z Niepełnosprawnościami zawierającej działania w obszarach najbardziej oczekiwanych przez grupę docelową.

Nie udało się utworzyć placówki dla osób z niepełnosprawnościami. Natomiast rozpoczęto rozmowy ze Starostą Powiatowym we Wrocławiu z zakresie utworzenia w Siechnicach placówki wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami dla tej części Powiatu Wrocławskiego (gmin: Długołęka, Czernica, Siechnice, Żórawina).

Cel 4 Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia

W tym obszarze realizowane i rozwijane były działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie uzależnień od alkoholu, środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Utworzony Punkt Konsultacyjny rozwijał i poszerzał zakres swoich specjalistów służąc pomocą osobom, rodzinom, grupom. Do specjalistów kierowane były osoby nie tylko przez pomoc społeczną, ale również przez inne jednostki i instytucje na terenie gminy (Policja, jednostki oświatowe, ochrona zdrowia). Duży nacisk położony był na działania w szkołach w zakresie profilaktyki uzależnień. Wdrażano programy rekomendowane do szkół, szkolono kadrę do realizacji programów profilaktycznych na terenie szkoły.

Nie udało się zrealizować działań w świetlicach środowiskowych z uwagi na przeprowadzoną w 2015 roku kontrolę Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, który nakazał przekształcenie świetlic środowiskowych w placówki wsparcia. Z uwagi na niespełnianie wymogów lokalowych obiektów gmina nie utworzyła takich placówek.

Cel 5. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych

W związku ze zmieniającą się rzeczywistością, strukturą rodziny, postępem technologicznym kadra służb społecznych stale podnosiła swoje kwalifikacje. Wielozadaniowość i interdyscyplinarność wymagała współpracy z innymi podmiotami i służbami, a także organizacjami pozarządowymi. W okresie pandemii rozwinął się również wolontariat.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Siechnicach

Joanna Bryłkowska-Hehn